

Socialudvalget
SOU alm. del - Bilag 231
Offentligt

RÅDET for FRIVILLIGT SOCIALT ARBEJDE

Folketingets Socialudvalg
Christiansborg
1240 København K.

Nytorv 19, 3. sal
1450 København K
Telefon: 33 93 52 93
info@frivilligraadet.dk
www.frivilligraadet.dk

d. 7. marts 2006

Vedrørende møde mellem Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde og Folketingets Socialudvalg

Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde vil gerne takke for et godt og konstruktivt møde d. 2. marts 2006. Da ikke alle medlemmer af socialudvalget var til stede ved mødet, vil vi hermed tillade os at følge op på de punkter, der blev drøftet.

§ 115-midlerne og samarbejdet mellem kommuner og frivillige sociale organisationer

Rådet følger arbejdet med § 115-midlerne tæt, da midlerne har en stor værdi i det lokale foreningsarbejde. Midlernes videreførelse er vigtig, da de ofte er eneste indtægtskilde for mange lokale frivillige sociale foreninger. Det er vigtigt at sætte politisk fokus på kommunernes samarbejde med frivillige sociale organisationer, da den seneste redegørelse viste, at kommunerne samlet set kun har udbetalt 86 % af de midler, de har modtaget gennem bloktilskud, samt at samarbejdet i øvrigt stagnerer.

Et politisk fokus på samarbejdet mellem kommunerne og frivillige sociale organisationer er ikke mindst vigtigt set i lyset af opgave- og strukturreformen. Mange sammenlægningskommuner har forskellig praksis på området, og det er her afgørende, at de nye samarbejdsflader ikke bliver fastlagt ud fra mindste fællesnævner.

Rådet har i forbindelse med den sidste redegørelse for § 115-midlerne, der blev offentliggjort i september 2005, givet udtryk for utilfredshed med udviklingen i anvendelsen af § 115-midlerne og samarbejdet mellem kommunerne og de frivillige sociale organisationer.

Rådet stillede som opfølgning på redegørelsen en række forslag, der har til formål at sikre, at stagnationen bliver vendt til udvikling.

- **Midlerne skal bruges – og bruges til frivilligt socialt arbejde**
Uforbrugte midler skal overføres til uddeling det efterfølgende år. Hvis midlerne ikke er anvendt indenfor en periode på 4 år (kommunalbestyrelsens valgperiode), tilbagebetales midlerne til staten. De tilbageførte midler uddeles af staten fra en central pulje til det lokale frivillige sociale arbejde.
- **Frivillige sociale organisationer skal inddrages i uddelingen af midlerne**
Der bør oprettes tildelingsnævn bestående af repræsentanter for frivillige sociale organisationer, fx udpeget efter indstilling fra frivilligrådet, samt kommunale repræ-

sentanter. Dette skal være med til at sikre, at midlerne anvendes til frivilligt socialt arbejde. Nævnet kan indstille til kommunalbestyrelsen eller et § 17, stk. 4 udvalg, der herefter træffer endelig beslutning om uddeling af midlerne.

Frivilligråd er et af de fora, hvor man kan sikre, at samarbejdet mellem kommuner og frivillige sociale organisationer udvikles frem for stagnerer. Det er her, de lokale frivillige sociale foreninger samlet kan gøre opmærksom på de problemstillinger, der rejser sig i kommunen, skabe synlighed omkring det frivillige sociale arbejde overfor lokalpolitikere og samle sig om fælles værdier. Det er svært for små lokale frivillige sociale foreninger at få kontakt til politikere, og det er ikke alle kommuner, der er villige til at inddrage frivillige sociale foreninger i arbejdet. Frivilligråd vil kunne være med til at sikre, at de frivillige ved, at deres interesser bliver varetaget overfor kommunen. Derfor har Rådet stillet forslag om, at frivilligrådene gøres lovpligtige, så det for det første sikres, at frivilligrådene oprettes, samt for det andet for at sikre frivilligrådene legitimitet og kompetence. At gøre frivilligrådene lovpligtige vil ligeledes være med til at sikre den frivillige verdens uafhængighed, da det vil sikre en platform for ikke blot samarbejde men også varetagelse af fortalroller og konstruktiv kritik, der er etableret i en ramme, der sikrer, at det ikke vil ramme foreningerne økonomisk. Det er Rådets hensigt, at der skal gives meget vide rammer for, hvordan rådene skal se ud, således at der gives stort lokalt frirum for organiseringen. Rådet er ved at udarbejde en undersøgelse om samarbejdet i kommunerne, herunder frivilligråd og lignende fora, der ligger færdig medio 2006.

Lovpligtige frivilligråd vil ligeledes sende et vigtigt politisk signal til kommunerne om, at man ønsker dialog mellem kommunerne og frivillige sociale organisationer om anvendelsen af midler og rammerne for det samarbejde, der forbedrer indsatsen for brugerne.

Rådet har som opfølgning på § 115-redegørelsen udsendt brev til alle kommuner sammen med KL, der opfordrer kommunerne til at anvende midlerne og samarbejde med de lokale frivillige sociale organisationer. Rådet har derudover som opfølgning udsendt eget brev til alle kommuner, hvor man tilbyder, at Rådet hjælper med at igangsætte samarbejdet mellem kommunen og de lokale frivillige sociale foreninger.

Udbud af opgaver

Frivillige sociale organisationer deltager i stigende grad i udbud, og tilrettelæggelsen heraf kan have store konsekvenser for de frivillige sociale organisationer. Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde har haft en omfattende brevveksling med beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen angående bekendtgørelsen om ansvar for og styring af den aktive beskæftigelsesindsats. Dette har bl.a. medført, at der udsendes en ændringsbekendtgørelse, hvor det præciseres, at der ikke er krav om, at kommunerne skal sende opgaverne i udbud.

Finansiering af frivilligt socialt arbejde

Et andet tema, der blev drøftet, er finansieringen af frivilligt socialt arbejde. Finansieringsdiskussionen fylder utroligt meget i alle niveauer i den frivillige verden. Rådet vil i efteråret 2006 fremlægge forslag til en ny finansieringsmodel, og Rådet har i den forbindelse afholdt første rundbordsmøde i en møderække med frivillige sociale organisationer. På dette mø-

de deltog ligeledes Dansk Tipstjeneste, der forudser et stort pres på Tips- og Lotto midlerne indenfor en kort årrække.

Diskussionen har flere elementer.

- For det første er det vigtigt for foreninger og organisationer at sikre en grundfinansiering til drift. Denne grundfinansiering er utroligt svær at få, og foreningerne bruger uforholdsmæssigt mange ressourcer på at sikre den. I dag søger foreningerne typisk at sikre en væsentlig del af sit finansieringsgrundlag gennem projekter, hvilket medfører en risiko for, at foreningernes fokus flyttes fra den egentlige målsætning.
- For det andet er det vigtigt for den frivillige verden at bevare en differentieret finansiering, så man uden risiko kan varetage rollen som vagthund og fortaler for grupper, der ikke selv har ressourcer til det.
- For det tredje har foreningslivet behov for selvstændigt rum til innovation, hvor nye idéer og initiativer kan udvikles.

Der er flere lag i diskussionen om Tips- og Lotto-midlerne. For det første er der det faktum, at Dansk Tipstjeneste forudser, at midlerne bliver halveret indenfor en periode på 3 år. For det andet er der fordelingen mellem de forskellige områder, hvor det sociale område får meget få midler i forhold til den volumen, området dækker i forhold til den samfundsmæssige indsats. For det tredje er der den interne fordelingsdiskussion indenfor det sociale område, men denne diskussion vil Rådet ikke beskæftige sig med i første omgang. Rådet ønsker først og fremmest at se på den fordeling, der sker mellem områderne. Rådet ønsker derudover at bidrage til, at en del af grundfinansieringsproblematikken løses ved at skæve til, hvordan Tips- og Lotto-midlerne fordeles på f.eks. handicapområdet.

Forskellen på driftsmidler og projektmidler er ligeledes en central problemstilling, da mange frivillige sociale organisationer i dag er nødt til at iværksætte nye projekter for at sikre en stor del af sit finansieringsgrundlag. Det er her vigtigt at sikre en opmærksomhed på, at det ofte vil være mere effektivt, hvis man bygger videre på eksisterende gode projekter frem for at starte nye projekter. Et element heri er ligeledes i højere grad at vurdere projekterne ud fra deres succes i forhold til de problemer, der ses i samfundet, frem for udelukkende at måle dem projektinternt.

Det er vigtigt at holde sig for øje, at lokale frivilligt baserede initiativer ikke opstår nedefra ved, at en række frivillige går sammen. Typisk opstår de på tværs ved, at man får inspiration fra andre lokalområder eller fra en landsorganisation. Med andre ord kræver opstart af nye initiativer typisk mere end frivilligt engagement, og dermed er der behov for andet og mere end midler til projekter.

Bevarelsen af fortalerrollen er ligeledes et vigtigt element i finansieringsdiskussionen. Mange lokale initiativer lever af § 115-midlerne, men hvis fortalerrollen og udvikling af aktiviteter skal kunne ske, er det nødvendigt med sats-puljemidler eller anden finansiering, der ikke på samme vis er koblet op på projekter.

Grundfinansieringen er derudover vigtig som anerkendelse af, at frivilligt socialt arbejde har en særlig værdi som mødested for mennesker på tværs af traditionelle skillelinier og kontaktflader, og som arena for opbygning af nye fællesskaber. Derudover kan man gen-

nem frivillige sociale foreninger få støtte i de situationer, hvor man som borger har brug for en hjælpende hånd gennem systemet, idet man i det frivillige sociale arbejde ikke betragtes som en klient eller en sag. Frivilligt socialt arbejde skal derfor ikke kun ses som en samling af konkrete aktiviteter, men skal ligeledes ses som et bidrag til samfundets sammenhængskraft og skabelse af social kapital.

Rådet har for at sikre et grundlag for arbejdet iværksat en kortlægning af finansieringen af frivilligt socialt arbejde gennem puljer i de forskellige ministerier. Denne undersøgelse forventes afsluttet i forsommeren.

Undersøgelsen af forholdene for udsatte grupper og borgere med lav indkomst gennem de sidste 4 år

Rådet finder det meget positivt, at socialudvalget har foranlediget udarbejdelsen af undersøgelsen af socialt udsatte og borgere med lav indkomst gennem de sidste 4 år. Undersøgelsen kan bidrage positivt til såvel politikernes som organisationernes viden om forholdene, og den kan dermed være med til at sikre bedre vilkår for brugerne. Rådet vil derfor anbefale, at undersøgelsen bliver gentaget årligt.

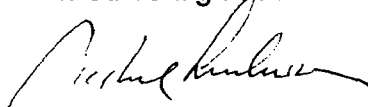
Rådet vurderer, at de frivillige sociale organisationer har et rigtigt godt udgangspunkt for at bidrage til at følge udviklingen for de mest udsatte, og derfor bør organisationerne også i fremtiden inddrages i at følge denne udvikling. Det er dog centralt, at organisationerne i forbindelse med bidrag til en undersøgelse sikres den ressourcemæssige og metode-mæssige støtte, samt realistiske tidsmæssige rammer, for at løfte denne opgave.

Rådets temaer

Rådet arbejder i 2006 særligt med fem temaer, som er præsenteret i den pjece, der blev omdelt på mødet. Vi medsender hermed yderligere eksemplarer af pjecen. Rådet har bl.a. særligt fokus på forholdene for etniske minoriteter og samarbejdet mellem etniske minoritetsforeninger og traditionelle frivillige sociale organisationer. Vi er bl.a. derfor ved at igangsætte et fælles projekt med Rådet for Etniske Minoriteter, hvor vi med et korps af rollemodeller vil forsøge at sætte samarbejdet i gang lokalt.

Vi er meget glade for, at vi var enige om at fortsætte traditionen med et årligt møde, og vi ser frem til at møde jer igen næste år. Vi vil dog ligeledes meget gerne holde en tæt løbende dialog og står altid til rådighed for spørgsmål og samarbejde.

Med venlig hilsen

Rådet for Frivilligt Socialt Arbejde
v. formand Terkel Andersen